

KI MAWKORDOR KA JINGIM

*Nga dei tang ñongtih i'u mawkordor
Katba lah napoh duriaw ban sei
Kumba ia ki ngam shym la thied
Kumta ngan ai ia ka pyrthei*

**Nongthoh - Tidolis Snaitang
1999**

Published with the financial Assistance
from the State Govt. of Meghalaya

HA KI NONGPULE

Kane ka dei ka sien banyngkong ba nga la pyrshang ban pruid ha kaba thoh Poetry. Ha kane ka jingpyrshang ka barit nga la pyrshang katba lah ban pyniar ia la ka jong ka jingmut jingpyrkhat ban ioh ia ka jingshemphang. Teng-teng nga ngam ia ki thwei bad nga sngew ban ngam jyilop. Haba nga pyrshang pat ban tih ia ka shrah teng-teng ka mih ka um bad ka rong noh ia ka sboh. Haba nga iaaid pat ha ka lynti bashai ngam tip naei u lyoh u wan ban kah dum bad nga shem jingeh ban wad ia ka lynti bao kumta ter-ter... Kine ki long khyndiat ki jingeh ba nga shem ia kynduh katba nga pyrshang pruid ia la u khulom ha ka kot sada.

Wat hapdeng ki jingeh kiba bun ka long ka ba sngewtynnad ban thoh namar ia kaei kaei baroh kaba pun ha mynsiem u khulom u nang kumno ban pynkha. Kumta kawei pa kawei ka poetry ka don la ka khana ba la burieh ha ka, kam long ruh kaba eh ban sngewthuh lada la lap ia ka phang pdeng jong ka. Kumba kane ka pyrthei kaba ngi im ka long kaba iar haduh katta

katta kumta i long iwei i symboh ba la bet ha ka poetry. Kat haduh ba nga la dep thoh ia kine ki laiphewsan tylli ki poetry nga tip ba ngam pat lah ban ngam shaduh kaba jylliew duh jong ka sla madan ka duriaw ban tih ia ki mawkordor bad ban sei nangta. Nga ngeit ba ngan nym pat shongthait lada kine ki mawkordor kiba nga la dep tih bad sei ki long kiba kordor na ka bynta ka Ri bad ka lawei ka Jaitbynriew.

Ngam lah ruh khlem da sngewnguh ia baroh kiba la kyrshan bad ai mynsiem ia nga. Ka jingsngewnguh ba nyngkong eh ka leit sha i Mrs Natalie West Kharshiing namar dei ma i ba la prat lynti nyngkong eh. Ka jingnsgew nguh ba kyrpang ka leit ruh sha i Dr (Mrs) Dakamon Mawroh i ba la pule nyngkong bad pynbeit ruh katto katne ki jingbakla hangne hangtai ia kiba ngam shym la lah hi ban lait na ki jingduna ba bun.

Dated : Oakland

Shillong 793 001

June 12,1997

T. Snaitang

SHI KYNTIEN

Haba nga pule ia baroh laiphewsan tylli "Ki Mawkordor ka Jingim" jong i T. Snaitang, ngam bakla ban ong ba ki symboh kyntien ba i pyndonkam ki long shisha ki Mawkordor ban tbeh jingshai ia ki dohnud ba la sdang kah syrngiew ha ka tynneng had ka Hangamei.

Kumba ki riewstad ka Literature ki ong 'ba ka Poetry ka mih ne kyrsoi na ka dohnud briew da kaba iohi bad pynshong nongrim ia kiei kiei kiba don sawdong ia u briew'. Kumta ruh lyngba ki kyntien shongsbai ba kyrsoi na ka dohnud i T Snaitang kan pynpait pynpra ia ka dohnud maw, ban pynher sha khlaw ia ki "Suri Kup Snieh Langbrot" bad ban nang ai paiñ ia ka mynsiem ieid ri da ka dohnud ba sngur bad jingkitkhlieh.

Wat la ka dangdei ka sien banyngkong ban thoh Poetry pynban kine ki Poetry jingrwai ki don ia ka rynieng ryniot la ha ki Sonnet, Ballad bad kiwei. Tangba lada ki nongthoh Poetry ki pynbor than eh ialade ban bud pyrkhing ia ki ain thoh Poetry, ka lah ruh ban ialam bakla.

***Kyrmen ba lyngba kine ki jingrwai kin
long u symbai ban pynlong ia u diengbah ban
sei kyrhai ki soh ki symbai ha ka pyntha baiar
jong ka khasi Literature. Nga kitbok kitrwiang ia
i T Snaitang in nang lah ban ngam shuh shuh
sha ki Thwei baiong bad ki syrtap niamra ban
sei madan sa ia kiwei pat ki Hira bad ki Moin ki
Manik.***

***Dated : Umktieh
PO Umroi
6th July 1998***

***H. Marweñ
Lecturer
Shillong College***

KIJINGKDEW

	<u>Page</u>
1. Ka Jolly	1 - 4
2. U Mawkordor	5
3. Dkhiew barit	6 - 7
4. K ₁ Mawjynthud	8 - 9
5. Ha Pneh ka Me ₁ - India	10 - 11
6. Ka Pap	12 - 13
7. Lawe ₁ ka R ₁ de ₁ ka Jaitbynnew	14 - 15
8. Jaka Shongbasa	16
9. R ₁ Khasi Baieid	17 - 18
10. Kae ₁ ka Jingsuk ?	19 - 20
11. Mynsiem ba shah teh Mraw	21 - 22
12. K ₁ Wah bad ka Duriaw	23 - 25
13. U Khlur	26 - 27
14. K ₁ Saw Aiom	28 - 29
15. Ka Jingjop 28th June '93	29
16. Ha k ₁ K ₁ U Nongthaw Khiew	30
17. U Kpa k ₁ Sur Myllung	31
18. Ka Poetry	32
19. K ₁ Sur Barieh l 5th Sept '96	33
20. Ha Syrngiew Diengkseh	34 - 35

	<u>Page</u>
21. Nang Kiew Shaphrang 24th Dec'96	36
22. Ka Dor ban Im	37
23. U Tiew Soh Amirphor 7th Jan '97	38 - 39
24. Jingieid ba Shisha	40 - 41
25. Jingshai ki Mombati	42
26. Tang Jingkhublei	43 - 44
27. Er Langthari	45 - 46
28. Ki Jingdawa	47
29. Ki Khun Huspai	48 - 49
30. Ka Shap Ieid Ri	50
31. U Tiew Lili ki Samla	51 - 52
32. Ki Madan Thma	53 - 54
33. Ki Suri kup snieh Langbrot	55 - 56
34. Ka Wahduid	57 - 58
35. La I Phngiat Jingbakla	59 - 60

KA JOLLY

*Jolly khynnah barit ka dei
La i-mei b'la duh noh;
Wat la i-pa i bun nongtrei
Jingieit la duna noh.*

*Ka im ryngkat bad la u kpa
Ha iing paki dulan;
Ka tip bunsien tang ban sngewbha
Wat la kim pyllait lan.*

*U kpa u pynsuk katba lah
Ban lehkmen bad baduk;
U pynioh ia ka katba kwah
Ryngkat bad ki ban suk.*

*Naduh dangshai ka sngi u bnai
Ka tip akor ba-bha;
Ka ioh iaroh kat shaba phai
B'ka ngeit 'tiensneng u kpa.*

*Mynmiet myniong ka thiah lyngngai
Ha ksangkti khlaiñ u kpa;
Haba ka thut u mlien ban rwai
Kumta kam ju lynga.*

*Teng-teng ka iam ba sngewkynjah
 Ka khot ka ong 'Ko mei'
 U khroh, mynsiem pat ka kyndeh
 Jingieit ia ka nangshlei.*

*Hynrei um shah mynsiem kan pang
 Ioh ban im um kwah shuh
 Ne ruh ka bam ka sa kan kthang
 Ioh ban im un sngewkiuh.*

*U iai 'lam sha Iynti babha
 Teng-khat u sngewjynjar
 Ban lah pynheh pynsan ia ka
 Pynban um iaid lyngkar.*

*Ha ka ki por ki leit ki wan
 Mynsiem khynnah sdang jah;
 Namar mynsiem samla la-jan
 Jingthymmai sdang wanrah.*

*U kpa um kwah ban wad-lad noh
 B'u ieid symbai nyngkong
 Ioh jingieit kan sa sdang pjah noh
 Na la iing n'la tyngkong.*

*Jingieit jong ki kam lehnohei
Kordor ban ia paila -
Ka phuh, phyrnai ha la rympei
Ba ki tylli ha ka.*

*Ka icid ia la u kpa halah
Ba ka tip dei na u
Jingim jong ka ba khlem iehshrah
Kan shem hangno kum u.*

*Ka ieid ia la u kpa
Ku ngeit 'tiensneng 'tienkraw
Ka tip u sneng da 'tien nyllu
Kumta ka sa man khraw.*

*Mynta ka la samla pura
Ka dur ka dar ka phuh
La kum ka sngi kaba thaba
Ba sa swait nongkwah tuh.*

*Ka khun-swet ba i-ieid i-mei
Maiñ bakhraw kat u kpa
Lynti u kpa baroh ki dei
Ka suk ka kmen shisha.*

*Ka sngewsynei ia la u kpa
 Bad ka b'u la shahieh
 B'u duh jingieid kordor nylla
 Dei hangta ka sugewsih.*

*Ka ieid ia ki baduk basuk
 Ka long ruh ba sngewthuh
 Ka jied u nongsumar baduk
 Bastad ba kysai duh.*

*Jingpyrkhat b'u ju iai kylli
 Ki la jubab mynta
 B'u i'u nongsumar la iohi
 La suk mynsiem u kpa.*

*Syntiew iwbih hapoh phyllaw
 Ki long sakhi ia ka
 Ki phuh sawdong ka iing bakhraw
 Bym tlor bym lip kum ka.*

*U nongialam babha bad shlur
 Mynta u la khlad noh
 U Patsha ba synshar shisur
 Ia u ka iai iaroh.*

U MAWKORDOR

*Lynti baphuh kum 'tiew iwbi
Ba suhsieng kum mariang
Akor burom nga treh ban dih
Kumta kein ngan pynphriang.*

*I-pa i-mei kordor jong nga
Ia nga ki la pyni
Ki la ialam lynti babha
Ei ban tuh ne bishni.*

*Shirta jingim ngan bud ia ki
Lyngba par ksiar, rupa
Kat shaba ki la lam lynti
Jingim ban shai shirta.*

*Ko pa ko mei baieid jong nga
Katba phi la pynpaw
Ngan buddien ia nuksa babha
Ia phi ban sah kynmaw.*

*Mawjam jong phi kiba phyrnai
Ba ngan iuhroit nga tieng
Ioh jngem jingsneng jingkraw b'la ai
Ioh ban im ngan sngewphieng.*

*Ngam bret i'u mawkordor nylla
Larit ne la ki khraw
Nga lah ban ioh tang shi jaka
Te ia ei ngan sngewblaw.*

DKHIEW BARIT

*Marwei nga shong hapoh traidieng
Jingsngewsih bym lah tip
Jingshai la sepei poi ka tieng
Ba sharak shai la lip.*

*Mynsiem ka pang, ummat ki jaw
Kumno ngan shem jingshai
Mynsiem b'la khum mano ban law
Jingim sngewlong kamkai.*

*Ummat ba jaw nga niad lut khoit
Kumno ngan sdang ban tei
Ha nga jingrem ka wan kynshoit
Kyrmen sngew lehnohei.*

*Haba jingmut la sdang suk jai
Nga kum peit ha madan
Ki dkhiew ki kit jingbam lyngngai
Iwei ruh im laitlan.*

*Khlem poi pyrkhath i'u dkhiew barit
Ka bor naei ki ioh
Wat la ki rit jingkhia ki kit
Nga dap da jinglyngngoh.*

*Kaei ba lah ban jop i'u briew
Kaei ka ban nym lah
Da jingtrei shitom ngan hap siew
Ban pyndep ba dangsah.*

*Nuksa na phi ha nga kan neh
Ka long ka dor ia nga
Shuwa jong ka por nga ruh ngan khreh
Ban suk d'la poi ka-ia.*

*Khublei shibun ko dkhiew barit
Jingthaw barit phi long
Na phi symboh barit nga kjit
Na phi ngan ioh ka nong.*

KI MAWJYNTHUD

*Ha ka por ba nga dang sdang iaid
Mynba nga sdang ban jam
Ki mawjynthut kim wit ban iaid
Ba don nongbtin ban jam.*

*Kat shaba iaid baroh ba btin
Jingshai shisha ka paw
Ha iing ne ha lynti syngkien
La iwei ngam kynmaw.*

*Hynrei ban iaid mynta la skhem
Balei bunsien nga ur
Ki mawjynthut balei kim jem
Shajan pynban ki tur:*

*Jingshai ha ka miet ngam lah ioh
Ngan tieng lei ia jingdum
Jingbankhia ngam lah ban iehnoh
Ha lade ngan nym thnum.*

*Lada ummat ki lang ha nga
Ki tuid ruh kum lapbah
Jingkyrmen hano ngan bynta
Jingkhia ba kin dup jah.*

*Nga mut ban rkhe ki bniat kim paw
 Ban kren thylliej um lait
 Nga mut ban jam ki lad kim shaw
 Baroh ki phet ban lait.*

*Baroh ki jingialeh ki long
 Ngam i ia ka jingshai
 Jingthmu jong nga kylla khongpong
 Jingdum kam phet sha jngai*

*Ym don mano mano ba kwah
 Rynkat jingjaw ka syep
 Ha sla pyrthei ia nga ban bah
 Da lade ngan pyndep.*

*Ngam treh iathuh kiei kita
 Ban nang da lade hi
 Baroh ki mawjynthut jong nga
 Ngan rat man la ki sngi.*

HA PNEH KA MEI - INDIA

*Nga dei ka khun ka Ri-Khasi
Ka ksiew ka Mei - India
Nga sngewsarong hapneh jong ki
Jingbha ngan nym lushlia.*

*Ynda lashai ngin sa rangbah
Mynta ngin khuslai lei
Ban kiew shaphrang hangne ngin lah
Jingtbit na ka ngin tei.*

*Jaka ha Mei - India ngi don
Ia ki ksiew la pynkhreh
Ia ngi kan nym hun ngin kyllon
Kumta sha ka ngin beh.*

*Ha jingriewspah ka Mei - India
Hapneh jong ka ngi shong
Kum ki simbneng ki bym pyrwa
Kum ki shisha ngi long.*

*Ha ka akor kam long tad-dor
Jingsneng sha ngi ka ai
Kam long kum ki **RI KHRAW** donbor
Halor jyrsich lyngngai.*

*Jingiar u pud, u sam ka nam
                     Ka burom nga pyrkhath
 Jingiajan bad ka nga donkam
                     Jingieid bym kloi ban bthat.*

*Lano ngan ioh ban leit kylleng
                     Hajuh ban shong ngam hun
 Ban ioh pynbna sha ki pateng
                     Ia jingkhraw ba ka pun.*

*Ba ngan iohi nga kwah ban leit
                     Jingshisha ban pyndap
 Ko Mei-India nga kwah ban peit
                     Jingbha-briew bad ki sap.*

*Kyntien basted kin rah kyrwoh
                     N'la Ri sha Mei-India
 Ba nga Ieid ngam lah khlem iaroh
                     Da kumwei ngam don nia.*

*Ko Mei-India baieid jong nga
                     To ong tang shi kyntien
 Ia la ka khun pha ieid shisha
                     Ia la ki ksiew phan btin.*

K A P A P

*Shibun ki pop ki rieh h'u briew
 Ki bakhraw bad barit
 Balei shisha ka wan pynsniew
 I'u khraw ne u barit.*

*Tang kawei ka pap ngam sngewthuh
 Ia shongklim bad shongsang
 Kumno kata ka ioh rung tuh
 Pyrshah b'UBlei la khang.*

*Hano- hano b'UBlei la teh
 Kata ka dei ka Hok
 Bad bym dei bynta ban iakhleh
 Ka long kabu bathok.*

*Na jinglong- briew nuksa nga shim
 U briew bad la ki tnga
 Bad ki sahuu u iaidd u im
 Jingklim nga i kynsha.*

*Haba marwei nga shu bishar
 Jingialeh markynti
 Kane ka dei jingkwah runar
 Ban klim pyrshah ia ki.*

*Nga iohi dei ka pap bakhraw
Shibun kiba shahieh
Ba ki palat ia bor Nongthaw
Shano kita kin rieh.*

*U Blei Um phiah ha nga ha phi
Ia jingbha ne jingsniew
Kine baroh dei jingjied hi
La jingim bha ne sniew.*

*Na sdang hakut ba nga bishar
U briew um lah iarap
Uwei ha nga ban pynshai kdar
Ha saw-san ban iahap.*

*Hano ka pop hapteng jong ki
Baroh kin ong jong nga
Ba la hok kim lah ban sakhi
Kumno kin pynshisha.*

*Kumta ngin hap da thew da woh
Ym ban tare ruma
Sha long iing thymmai ban ryngkoh
Da lei-lei Wat bakla.*

LAWEI KA RI DEI KA
JAITBYNRIEW

*Ban ñiew ba ngi kheinkor ia Jaitbynriew
Ngi dei ban tei ia lawei jong ka Ri,
Lada ngi khanglad ba ka Ri kan kiew
Ngi shukor bad set lade ha byndi.*

*Lada ngim kyntiew ia ka roi ka par
Na ka bynta ka jingbha ka lawei,
Ban myntoi ban kyntiew tang malade
Kan nym neh slem kan kut tang h'la rympei;
Ban tuh na ka ban pynroi ia lawei,
Bad ngi thung tang h'la iing ki mawbyrsiew:
Ngi tuh na kaba pynroi ia babun
Te ki pateng pakit hangno kin kiew.*

*Lada ngi thrang ban kyntiew ia lawei
Ngi dei ban thrang ban kyntiew ialade,
Ha jingjanai, 'kynsai, 'shlur bad ka Hok
Ban long nuksa kordor ia ba dangkhie.*

*Thymmei jingieid ia lawei ban dangwan
Ka long ba ngin kyntiew ia la ka Ri,
Ba ngin sdang lum ka spah naduh mynta*

Khnanng ba pateng pakit kin iai iohi.
Nga sngewkmen ban shong ha pneh la ka Ri,
Hynrei haba nga peit sawdong jong ka
Nga iohi ia ki saw kynroh ba ker
Tang kum ka kamra ba dang kylluid bha.
Ki Jingbuh jingsat wat la ki la don
Hynrei kaba bun ka dei jingduna,
Ba ki trai-iing ha ka kin iai pyndap
Ki tiar hakordor bad baphyrnai bha.
Shano pla tyngka ka jah nga pyrkhat
Ki tiar bakordor ki sahkut ha iew,
Ka pla tyngka kam soi ka iai thylli
Ngim ioh thied, jingduna pat ngi iai kdew.

Jingieid ialade ka Ri bad lawei
Kim dei kita ba khwan myntoi shimet,
Ki dei kita batrei met bad mynsiem
Bym khein bym tieng wat la ka met kan lwet.

Ngam duh jingkyrmen ne sngewlehnohei
Lawei ka Ri kan kiew irat shaphrang
Lada naduh kane pateng kan kyndit
Bad ha jingbha kum ia ka ksiar ngin phrang.

JAKA SHONGBASA

*Ki lok baieid bym lah ban len
Lynter lynti ba shu iakmen,
Hynrei kumno ban shu ia-khlad
Bym dei shuh na kajuh ka lad.*

*Ha pyrthei la jakpoh ban wad
Ki dong ki shnong baroh hap twad,
Jingaiei hap ban shu iehnoh
Barabor ngi tip ym ban ioh.*

*Mynta hangne lashai shaei,
Na sdang hakut ym lah ia dei,
Na shnong baieid ba la ju im
Hap iehnoh da jingkhim mynsiem.*

*Ki briew baroh suki ki san
Ki sngi ki por i'u briew ki tan;
Mynta hap iam lashai hap rkhie
Ka por hi kein ka iai bate.*

*Jingkthang shisien ba nga la mad
Ba lok baieid na nga ki khlad -
Kane ia nga ka pyn-pyrkhat
Jingim ka dei lynti pait pnat.*

*Nga sa pyrkhat hangne ngam sah,
Ba na pyrthei ruh ngan sa jah -
Ba dei tang jaka shongbasa
Ban ioh shongneh kam dei shirta.*

RI KHASI BAIET

*Ko Ri-Khasi nga ieit la shnong
Ka khun bhabok ha pha ka shong
Jinghun mynsiem pha la pashat
Haba kylleng nga phai ki khmat.*

*Kylleng sawdong ki lum ki them
Sha ki lyhuh ki them ki krem
U lyoh rben balieh kum ka ior
Ba pynshohbiej pynproh janor.*

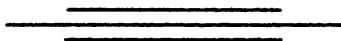
*Marwei ngam lah khlem da iaroh
Ka jingbhabriew ki dieng ki soh
Ka ri Eden ka 'per nylla
Hangno ngan im lait na hangta*

*Nga sngew da lah te ngan shu her
Lada simbneng kin ai ki sner
Ha khlaw barben ba ngan nym phieng
Sur marynthing jingieid ngan sieng.*

*Ki kshaid rymphum kitei ki noh
Nga ruh na kliar nga kwah ban snoh
Ka um na pha nga kwah ban mad
Pha thiang pha bang ne pha, pha blad.*

*Balei ia nga ban pynshohbiej
Shisha mariang ia pha nga ieid
Jingkmen jong nga dei tang ha pha
Pham lah long lok sngewbha shirta.*

*Jutang ha pha ba nga la khlei
Kylleng jaka satlak pyrthei
Kat shaba dei ban shong ban sah
Thylliej ban kren bad pha un pnah.*

KAEI KA JINGSUK ?

*Ka jingduk ka dei nongshun jong u briew,
Spah i'u lalot long ka jingsniew -
Katba nangioh katta nangthrang
Ki kti ki kner bad ki pla kim ju kdang.*

*Don mo ba tip, kaei keiñ ka jingsuk ?
Ka jingieid ka dei ka jingsuk -
Shisha kam don lait na kata
Ba jingieid ka len wat la dei ban phla.*

*Katno jait jingieid lah ban jer ia ka
Ym lah jer ne thoh da kumta,
Ne hangne ngan jer bad ngan thoh
Ba jaka ka duna ngam lah pynioh.*

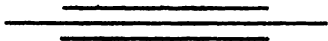
*Ha ka dur bashai ba iaiphuh samrkhie
Jingieid badap ha ka, ka kie,
Jingitynnad ba kup ha ka
Ka pynum dohnud briew ban suk hangta.*

*Baroh ki jinglehbha bad jinglehsbun
Dei da jingieid lade ban hun,
Khlem da bynnud ia la ka spah
Kam bishni, khwan myntoi, lymne kwah rhah*

*Ka jingikikhia ha ki kam shnong kam thaw
Dei da jingieid ba lah pynpaw,
Khlem kheiñ ka por lade ba duh
Ba ka jingieid ha jingbha kein ka bsuh.*

*Jingsuk kan synshar ha satlak pyrthei
Da jingieid da lah siew bad sei,
Bad ka spah ña bynta kata
Ym pat ju don u briew ba lah ban shna.*

*Pyrthei satlak sawdong ka wad ia ka
Ka jingiashun ka klun ia ka;
La ha u rit ne ha u khraw
Jingsuk dei ka jingieid to da kynmaw.*

MYNSIEM BA SHAHTEH MRAW

*Ha jingsynshar dohlieh la hap
 Ia ki longshuwa kim shim la map;
 Ha Ri jong ngi wat la ki shong
 Ia ki trai hi ki peit matdong.*

*Ia ki longshuwa ki la teh mraw
 La jop ia ki da jingmynsaw;
 Ia pateng mynta ei ba teh
 Jingshah longmraw mynta ban neh*

*Ka jinglaitluid b'la ioh mynshuwa
 Ka long ia Ri Khasi mynta,
 Hynrei mynsiem ba dang teh mraw
 Ka dei ban laitluid ioh mynsaw.*

*Ko khun ka Ri ba shahteh mraw,
 Da ktien nongwei ban kren sngewkhraw,
 Bad ia nuksa sniew ki poiei
 Wat bsuh ia ka ha la rympei.*

*Jingshai na ki wat la la ioh
 Ha bun ki liang bad ruh ka thoh,
 Ia la ka ktien ban kren ngi nang
 Kumta ban kren wat sawkyrang.*

*Ia la ka ktien ban kren wat thlun
Ba kin ithuh noh ki babun,
Da kwah ka ktien kan kiew shaphrang
Ia la ka ktien ngi dei ban phrang.*

*Jinglaitluid ka mynsiem ngin kwah
Khamtam ban kren thylliej un pnah,
Ban ñiew pyrthei ka ktien remdor
Ia la ka ktien dei ban kheiñkor.*

*Pynlaitluid, Laitluid ha lade
Mynsiem long-mraw wat pynbate,
Ioh ka teh ia bun kiwei pat -
Ioh kum long Ingkhong - Shyllangmat.*

*Kyndit bynriew noh ha lade
Da mon bajwat to sdang khyllie,
Kynjri b'la teh to sdang ban law
Bym don balah ban iarap khlaw.*

*Lada ha paw ngi la laitluid
Harieh wat ur ban iai syntuid;
Kiwei ha shuwa ba kin ithuh
Ngi long kiei to ngin iathuh.*

KI WAH BAD KA DURI AW

*Ko wah barit ko wah baheh
 Balei phim iaid phi shu mareh,
 Ki riat ki ram phi prat phi thom,
 Ka khlaw ka btap phim khein phi niom;
 Na riat na ram phi shu ryngkoh
 Na duriaw bakhraw ban kynjoh;
 Phi pynsted ban poi sha duriaw
 Pynban phi shah kdat sha ryngkew.*

*Duriaw la ka shyntur ka ang
 Namar duriaw te kam ju kdang,
 Ka spah jong phi narieh ka tuh -
 Phi pat phim tip nalor ba duh
 Katba na phi keiñ ka shu kjit
 Kam tip la phi phin shah jingit
 Ka nang ban khwan na jong kiwei
 Ka spah bakhraw ka lum marwei.*

*Ko wah barit ko wah baheh
 To tip sha ka phi la iaitheh,
 Ka pat ka lum ka spah shyrkhei
 Nangta napoh pat kam treh sei;
 Ban thied bam ha kawei ka por
 Hana ynda la sdang tlot bor;*

*Te ka kynshew shibun ka spah
Kumta kam hun katba iohrah.*

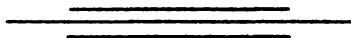
*Ko ki wah to kyndit bynriew
To thaw ki lad ban ioh man briew,
Lada duriaw ka iai khlem akor
Ia phi kan kloi ban die tad-dor,
Lada na ka phin wad jing'snei
Pynban ia phi kan nym treh tei,
Te na ka wat leit ban pan buit
Sha lad thymmai pyrshang ban tuid.*

*Ko wah barit ko wah baheh
La ka lynti to nang ban khreh,
Na kum kata ka jait duriaw
Wat leit pan bor wat la phi khrew;
To sei ka bor na lade hi
Wat leit sha ka kan kren mynthi,
Ko wah ia phi nga sneng nga kraw
Wat bakla la lynti ban thaw.*

*Ko duriaw, pha trei aiu! shisha
Pha sngewnud ban iathuh ha nga ?
Da jingarsap pha ong shu biang -
Ba rap i'u duk i'u kup-shiliang;
Haba nga it ki kam jong pha*

*Dur lanot! Mynsiem mrad kynsha,
Jingsniew jong pha bym lah ban shem
Tang um ba-jngut ba jyrngam jngem.*

*Duriaw to kup mynsiem ba-bha
Ha jingkhraw bor wat man kynsha,
To ai kiwei na pha kin kjit -
Bor, spah na pha kiwei kin kit;
Ban kdang ban hun imbha kiwei
Ka hok ban paw ha khmat U Blei.
Wat nym sngewrem wat nym sngewpoh
Ia duriaw bha ngam shim kynthoh.*

U KHLUR

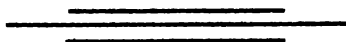
*Nga dei i Khlur barit
Ha sahitbneng mynmiet,
Ngam tieng ia miet kynsha
Ia lade hi nga da;
Nga long iwei i - khlur
Ba paw da ka jingshlur,
Wei nga la kut jingmut
Ei ba lah wan pynthud.*

*Jingdum ia nga ka beiñ
Sha nga ka peit ñiew-beiñ
Jingshai ba kam pashat
Kumta kam sngewphuhmat;
Kumta ngan sa pyntip -
Sha ka kum khlur ngam lip
Ka mon bajwat jong nga
Ka jingdum kan sa bna.*

*Ngam sngap ia ki ba-beiñ
Jingkhriat ka tlang ngam kheinñ,
Nga peit pyrthei baiar -
Bun na ki, ki lyngkar
Shisha ngam bud ia ki;
Kumta marwei ngan shai
Ban pyndep ia jingthrang
Jingstad pyrthei ban nang.*

*Ynda ngam treh patiaw
Ia ka ngam treh pynsngew
Kumta ka kut ka- lad
Ia nga ba kan wan bthat;
Kumta suki nga kiew
Nga san ha jinglong briew,
Jingstad pyrthei nga khat
Ha miet bym poi pyrkhath.*

*Ki shang jong nga ki dap
Ba thiang da ka rew-ngap;
Mano ba lah pynblad
Haba ka plie ka lad,
Jingsdang jong nga ka long
Bakhraw nga ioh ka nong;
Kumta jingdum ka jah
Kam nud shuh ban wan kah.*

KISAW AIOM

*Ka Pyrem ka la wan iuh-kjat
Tang jingluilui ha ka, ka dap
Sha pyrthei aiom ksiar ka wan
Tang jingkmen keiñ ha ka la tap;
Ka jing-i-ieit ba ka, ka phong
Bad ruh jingim basuk kynjai
Kam khnium wat la ym lah pynhun
Kumta mynsiem ka suk jai-jai.*

*Ka Lyiur kam slem ba ka wan lap
Lyer ka beh, ki wah ruh sdang shlei
Lyer, um saw ka rat katba shem
Kshaid ba sngewjrong ki sa sdang shlei;
Kane ka por kaba triem tam
Ba mariang ka tlor ne ka bha
Ba ka lyiur kam pep ban lyngshop
Ha kane ka por iai kylla.*

*Kumta Synrai ka wan thom sted
To tip hangne kumno ban rai
Hangne ki ap i'u soh ban kheit
B'la thung hi bad ban iai tyngkai,
Ki bun ba kheit i'u soh ba thiang
Da kumwei pat kim kwah bujli,
Ki don ba kheit i'u soh bajew
Ha la aiom ki la thong hi.*

*Ka Tlang kyndit ka wan ban tap
 Kumne kein jingkut ki aiom
 Jingkhriat ka ksam bad dkut mynsiem
 Ha man i-wei i-wei ka thom;
 Kine ki dei ki Saw-Aiom
 U briew ban iaaid un hap da nang
 To tip shisien kine kin kut
 Ha shuwa ne ha bakut ka tlang.*

KA JINGJOP 28TH JUNE '93

*Kane ka dei jingjop kaba nyngkong
 Ban phin jied la lynti ba phin iai-jam
 Na wah ki um ba-shngiam ban nang iai-tong
 Jingjop ban ieng sha man ki lad ki kam -*

*Jingkhia ha phi kin sa nangiai- tyllun
 Kumta to iaaid im ha lynti ba - beit
 Bad ruh wat mlien ban iaaid da ki jingthlun
 Shaba pynwit ynnai pynbrai ban peit*

*Ka mluh bad ka rewngap wat nym ia-khleh
 Ka long ka bih ia ka jingkiew irat
 Jingjop, ka nam, burom na phi wat beh
 Lynti ban kiew shaphrang na phi wat kdat*

*Shaduh kliar lum to kiew ha ban da lait
 Kat bym pat poi sha kliar wat nym shongthait.*

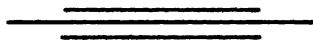
HA KUKTU U NONGTHAW KHIEW

*Ha kti basbun eh u Nongthaw i'u khiew
Uba la shna pynwandur bha ia nga
Shisha nga dei tang kum ka dew-byrtha
Ha dew byrtha jingim u la kysiew*

*Katba um pat orpait u khiew khyndew
Jingim remdor ka don hapoh jong nga
Aiu nga la leh shuwa ka jingkut jong nga
Shisien un sa pynpaw b'u la kynshew*

*Nga long u khiew khyndew uba kor-dor
Ban ia nujor bad ki paila pyrthei
Namar remdor tam eh mynsiem jong nga*

*Ngan shu dem ngon ha mon U-ba donbor
Da ka jingiai- kohnguh kein ha u Blei
Ba un sa kner ban shaw mynsiem jong nga.*

UKPA KLSUR MYLLUNG

*U kpa, u khlieh ki sur myllung phi long
 Phi la shakri la Ri da la ki sap
 Phi la kyntiew ia man ki shnong ki dong
 Ym don ba bret ia ka baroh ba khnap*

*Ki sap jong phi hano kin hiar pateng
 Ka mon u Blei hano un ai bynta
 Hano kan tuid ban ioh biang ki jingsneng
 Nga sngew jingsneng ngi la duna mynta*

*Soso wat la phim don shuh ha pyrthei
 Pynban, matti dienjat phi la iehnoh,
 Ki sap jong phi habun ki la wan-shlei
 Ban sam sha Ri jingsneng te ia baroh*

*Lada mynsiem jong phi ka dang iai-sah
 I'u kpa ki sur myllung ngan nym kynjah.*

KAPOETRY

*Poetry ka lok ba jan jong nga phi dei
Jingim jong nga baroh ba phi tip lut
Nga sting ba dei ha phi nga iathuh lut
Kumta haba bakla to 'rap ban tei*

*Ma phi shisha ia nga ba btin lynti
Dei tang ma phi ka lok ia nga babud
La thiah la shong ryngkat phim ju pynthud
Tang ki jingsneng kordor ba phi pyni*

*Hangno ka lok kum phi shisha ngan shem
Ia nga ba phi ju kloï syrpuð syrpaï
Kum kmie ia nga phi kdup ha la shadem*

*Poetry dei tang ha phi shisha ka sem
Ba nga rieh tngen bad ngam shem jingkluslai
Iai sneng iai ai jingshlur ba ngan iengskhem.*

KI SUR BARIEH 15th Sept '96

*La nga iohsngew khubor ba par ha nga
Pynban kata ha nga phim lah kynjoh
Kum lyer ba beh nga sngew ka shu sawa
lai jan ki sngi ia phi ban wan shawnoh*

*Kam don lynti ia phi ban shem ia nga
Ne nga don lad ia phi ban mih leit jngoh
Kata kam dei ba ngam kwah kren ne phla
Kam dei ka lad ban kiar na phi nga ioh*

*Katba kjat-sngi ka sdang ban wan tyngshaiñ
Shisha ka dei ka sur wan kren jong phi
Pynban ka lad ka khang bàn ioh pynshngaiñ
Bad ruh ka lad ban ai mynsiem ia phi*

*Shi-K'tien la ngam ioh kren ngam
sngewkhuslai
Sha phi ngan ai mynsiem lyngba jingd'wai.*

HA SYRNGIEW DIENGKSEH

*Ha trai diengkseh, pyrthei kam lah pynwit
Ki 'er iwbihi suhsieng nangta nga di,
Ka 'er pyrthei wat la ka wan ban beh
Kam lah pyntroin ia 'er ba sma iwbihi.*

*Hangta nga shem ia lynti ba nylla
Da kaba wad da tih nga sa iohi,
Te 'er 'teimon 'er 'teisi to iai beh
To pyndap ia mynsiem ba ju thylli.*

*Ka 'er pyngngad ka beh ha khmat ki brier
Ba dei hangta nga sngew ia sur bathiang
Ki tnad ba pyiar ki iat hikatia nga
Kunta nga sngap bad ruh kyntien nga sliang.*

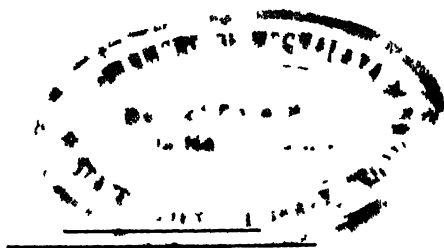
*Burom bad hok kan dap kan ker sawdong
Lada nga im nga iaid kum jinghikai,
Ban palat nangta nga tip ngam lah rieh
Na u Trai diengkseh sha nga ba u phai.*

*Hapoh syrngiew diengkseh ngan rieh mynta
Nga lait n'u slap n'u phria ia nga ba shoh-
Bad na dak ba kah jingdum ia pyrthei
Ba bad kita ngam kwah ban pyniasnoh*

*Ko syrngiew diengkseh ia nga to iai kdup
Ba ngan nym phai sha lynti ba mynnin
Kano ka lynti ngan iaid iai pyni
Kat bym pat rangbah bha na kti to btin.*

*Ha lynti jingaiei kan bud ka hok
Nga ruh ngan long kum umpohliew ba sngur,
Ki wah jaboh sha nga ngam shah ban tuid
Pynban ban dih na nga ngan ai jynsur.*

*Ha syrngiew diengkseh, ha syrngiew diengkseh
Dei hangta nga suk dei hangta nga kmen,
Ngan nym mih noh na syrngiew ka burom
Ioh ka pyrthei ia nga ka pynmyllen.*

9758/8

NANGKIEW SHAPHRANG 24th Dec '96

*Ai ba sienjam ba kongsan tam jong phi
 Kan long da jingshlur jingskhem jingiaineh
 Ban kiew shaphrang la ka thong wat bujli
 Nangiai minot wat khnum ban ong ka eh*

*Ei ban kot syrpuđ ei ban kot syrpai
 Haba mynsiem ka shlei da jingkynjah
 Na iing kim kot pynshngaiñ namar ki jngai
 Te to nang ban len lade katba lah*

*Ai ba lawei ia phi kan ïai pynshngaiñ
 Wat ai ban san u thied ka jingtlot-bor
 Burom ka ri ka iing phin sa tyngshaiñ
 Te to iengskhem jingsmat wat pyn hiardor*

*U Blei ia phi jingstad un iai pyndap
 Un kner la kti ia phi un iai iarap.*

KA DOR BAN IM

*To sdang kyrsiew bad to nangiai-kyrsiew
Da ka jingshlur jingsmat ym jingkhawpud
Phi don ka bhah ban bat ban lah kyntiew
Ban rat diengkhong ki daw b'u briew u ud*

*Hadien ka jingdum wan ka step bashai
Ka shat ka phyrnai ei ba lah ban kah
Kum ka jingshai iai pashat khlem tyngkai
Ban ia kyntiew bad kita kiba kwah*

*Kat shaba kot la jingshai to pashat
Da jingsngewrit kat ba don la i-sap
Kam pher la hangno hano phi shah kdat
Tangba kum symbai ha ki to iai hap*

*Kat dangim wat nym im tang ialade
Ia jingbha ki ba bun ban pynsule*

U TIEW SOH AMIRPHOR

17th JANUARY '97

*Ei ba tip ia ka mon ba maian Blei
Tiew Amirphor jong nga mano ba dei
Nga te marwei nga im ngan nym kynjah
Ba mon Blei kam bakla lano ban phah.*

*Phi long shisha u 'tiew soh Amirphor
Ia phi dang khang dang ap u Egjakor
Ba ka por bad ka ia kam pat dei
Nangta ia phi ban don ba lah sei.*

*Hangta haba phi shong kam da kynjah
Pynban u Blei jingiarap un sa phah
Ban jop i'u Egjakor ia phi b'u ap
Te mynsiem jong phi da jingkmen kan dap.*

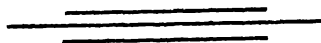
*Ka dor jong ka jingkmen ka ap ha nga
Te tang ma phi ha nga ban nud wan phla
Te ia nga shisha phin sa lah ithuh
Ba nga dei hok jong phi ym phi kwah tuh.*

*Nga ngeit skhem ngan nym bakla ban ithuh
Ngan sa iohi ha rong aiu phi iai phuh
Kyrteng jong phi dei 'Tiew Soh Amirphor'
U bym lip rong hynrei u bakordor*

*I'u 'tiew Amirphor na kper puri-blei
Ia u ngan i-thuh na ki soh b'un sei
Te ia u hangta ngan sa kner ban kheit
U ba-im ha lynti bahok ba-beit.*

*Te ia nga phin kner ha la ki ksang kti
Nga ruh ngan rieh ha kut shadem jong phi
Bad dei hangta ngin iateh ka jutang
Bym lah bthat ne yn don balah ban khang.*

JINGIEIT BA SHISHA

*Ka suk ka it ban pait
Ka eh jingieid ban tlor
Ka suk ban bet symbai
Eh ban kheit khlem dei-por.*

*U 'tiew jingieid u phuh
U 'tiew jingieid u dei
Ym kumba phuh ha Park
Ba phuh ha la marwei*

*Diengpynkiang la ki jur
Jingieid te kan nym rieh
Jingieid shisha ka long
La ha-paw ne ha-rieh*

*Ki 'tien bunjaat kin mih
Ia ki pat kam pynmong
Jingieid kim shah ban blad
Ym lah ban pynshaiong.*

*Ka lad bunsien ka khang
Tang lait na lynti khim
Shajuh kin ia mareh
Kin poi sha lynti rim*

*Nariah harieh ka skhem
Sai-iong sai-lieh kam pher
Jingieid ban ia tehsong
Ki kular ba kim jler.*

*Jingieid shisha kan tur
Shisien ka lad kan plie
Ia ki rai-eh rai-dam
Jingieid ban nym babe*

*Wat la ki dei ban iam
Ka pyrthei kam tharai
Ha khmat ki briew kin rkhe
Kum bym don jingklusai.*

*Ka jingiaishah kan neh
Ha la ka'iing kin tei
Jingieid ba kan nym mong
Ban skhem ha la rympei.*

*Ki diengpynkiang kin kut
Jingieid ba iai shah slem
Jingieid ruh ka khlem pjuh
Ka long paia iing ba skhem.*

JINGSHAI KI MOMBATI

*Ki mombati laiphew ki rong
Ba meh ba lip ha man ki shnong,
Wat la katta kham niar ban shem
Ban meh ryntih hajuh hasem.*

*Ba dei shisha bym lah ban len
Ban meh ryntih katno i-kmen,
Ka bneng shisha bym lah mutdur
Ban im syriem kumta shisur.*

*Hynrei hangno iai lah ban shem
Ki mombati bym ju khyllem,
Bad ruh bym knieh jingshai kiwei
Ha la ha iing ha la rympei.*

*Ka mangkarong ka rong shi sngi
Ki daw kongsan ka ia bishni,
Ka spah bad burom la ka don
Ia jingtylli ka pyntyllon.*

*Ki mombati ba ryntih bha
Ki dei ba-ia-tylli ha ka,
Ban iai phyrnai ha la i sem
Ban iai dap ryngkat i jingkmn.*

*Jingdum hasem wat ai kan kah
La dei sngi khraw ne sngi-kynjah,
Kongsan tam hasem ka dawa
Jingshai ban meh shirta hangta.*

TANG JINGKHUBLEI

*Kumno ngan pynpaw jingsngewnguh
Naduh ba sdang ngam shym kyrduh
Ka por la dei te ban iehnoh
Tang jingkhublei te ia baroh.*

*Ki jingsaitlah ha por khynnah
Jingpyn-shitom kylliang kim kah
Hynrei kata ka long dawai
Nonghikai ia nga ba la ai.*

*Ha lade ei-ei kim tyngkai
Hynrei au nga pat ngan lah ai
Ki la pynskhem ia ka metbah
Nga ban niew ki thied ruh ngam lah*

*Ka jingpyrshah jong nga ia ki
Hynrei ia nga kim shym bishni
Katno ia ki nga la pynmong
Hynrei ki tei ba ngan iohnong.*

*Katno ruh ia ki nga khlem kheĩ
Pynban ia nga kim peit ñiewbeĩ
Katno sien palat nga ryngkoh
Hynrei ia nga kim shym iehnoh.*

*Ki kyntien ba ki ju pynpaw
Nga pat ia ka nga ju lynthaw
Man la ka sngi nga iai bujli
Ia nga pat ki iai btin na kti.*

*Na jinghikai ba nga la ioh
Nga ai ha ki ka jingiaroh
Ngan nym lah ia baroh ban klet
Ba jingstad na nga kam lah phet.*

*Ha pyntha kba ba ki la bet
Hangta nga ioh ban shna la khet
Ki simbneng nangta kim lah puh
Te soh baih nga kheit pahuh.*

*To map ia nga mynta baroh
Mynshuwa ban ong ngam shym la ioh
Mynta shisha nga la peiphang
Jingstad baroh naphi nga nang.*

*Khublei, khublei shi-hajar-nguh
Da syep jong phi ngan nym kyrduh
Ban pynñied syep ngam lah shisha
Khublei ia phi namar jong nga.*

ER LANGTHARI

*Er Langthari balei ka beh ?
Ki sla ki khih ki sa kaweh-
Kumta metbah u kwah iengskhem
Bad um kwah ruh ba un khylllem.*

*Ia u khynnah ne u rangbah
Kumno ia ki ka pyn-matlah,
Balei ha ki kawei ka shai
Ban twad ban mad kaba la brai.*

*Jingmaham wat la don ba ai
Ka mon ka shong ha ki ban rai,
Lada ma ki ki leh kheiñ sting
Kam don jingeh ia ki ban khring.*

*Ka lyer bunsien ha ki ka beh
Sa katno skhem hangta yn neh,
Kyndit shisien kan sa rat
I'u dieng bad ruh kin kheiñ ki tnad.*

*Burom bad nam u dieng khlaiñ bor
La shah thlieh noh bad die tad- dor
Wat la u phong ka nam b'la ioh
Kata suki kan sdang jah noh.*

*Haei keiñ ka burom kan dem,
Lada h'u khlieh ka khlaw ym shem
Kumno uta un lah kyntiew
Khamtam burom ki dieng syntiew.*

*Pyrthei shisha ka long baiar
Ka khubor ruh ka kloi ban par
Shaphang jingjot jong ka mariang
Jingtroiñ jong u ka kloi saphriang.*

*Shisha kane ka pynthame
Hadien kata ka pynbabe,
Kumta ha por kyndit bynriew
Baroh ia ka ki ong ka sniew.*

*Kumta to kiar naduh ba sdang
Sha ka wat jan sha ka wat shang,
Wei ba ia ka la sdang ban twad
Ia ka phin khot ia ka phin wad*

*To ai ba mon ba jwat kan long
Shajan jong ka ban nym leit shong,
Ioh ka beh ka 'er-langthari
Tang katta la sdang kut ki sngi.*

KIJINGDAWA

*Baroh ki briew ki im hangne
Ki kam ki lad ban ia bate;
Hangno ki wad la ka lawei,
Ia la jingim hangta ban tei.*

*Kam don ka shnong jong ka jingsuk,
I'u ba riewspah ne uba duk,
Baroh ki hap ha jingtynjih
Marwei ngum lah te ban sngewthuh.*

*Mano ba ioh ban kheit i'u soh
Khlem bet symbai halor ka sboh,
Mano ba lah ban kiew shaphrang
Na ki mawjam te khlem ryngkung.*

*Kumno un paw symbai b'la bet
Lada khlem sumar da bor met;
Jingim bahha ruh kan lyngkar
Lada ia lade khlem synshar.*

*Jingim ka dei ka jingdawa,
Ia bor pyrkhat ka pynkylla,
Te kumno keiñ yn lah ban tei
Lada hap ha ki jing shyrkhei.*

*Ki jingdawa ki bun syrtap
Hynrei daei yn lah pyndap
Ia jingdawa dei ban da thew
Ban lait na kti kaba shu kdew.*

KUKHUN HUSPAI

*Ngam ju mutdur ngam ju pyrkhai
 Ban don long iing bym nang bym stad,
 Ia la ki khun ban shu iehnoh
 Ha mon jong ki ba kin lehroh.*

*Khynnah ki long kum u jingthung
 Ban ioh sngi, lyer; um ban dup plung -
 Artad ruh de ban thiew i'u niut
 Ban lah ban san ba kin nym thud.*

*Ynda kum jingthung ki sdang san
 Hap khyllad jingsniew sha ki bajan-
 Kum 'tiew ban phuh itynnad bha
 Ha jinglong ba i hun shisha*

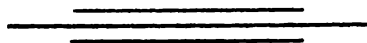
*Khynnah kiba sdang 'iap stai
 Ki dei ki bym ioh jinghikai;
 Ne don hangne hangtai, wei, ar
 Kiba jied hi ban iaaid lyngkar.*

*Ki don ki jait iing ki jait sem
 La h'u rit ne khraw ngi ju shem;
 Ia la ki khun kim nang ban bsa
 Da 'tien ieid 'tienseng nylla.*

*Ki ai ka mon ha ki ban jied
Ban hun jingkwah bakhraw ne rit;
Ki mut kata dei kabu jingieid
Ba ki ai ia la khun ba dang bie.*

*Kumta ki san hapteng ki ñiut
Sa mih ki rang ki thei khlem kut -
Ban pynphriang jingsniew sha kiwei
Sa nangkiew jingsniew ha pyrthei.*

*Pyrthei ka ñaisnoh h'u juh metbneng
Kan nym kylla pateng pateng;
Jingsniew ha pyrthei ka buhai
Dei ba ka phriang na khun huspai.*

KA SHAP IEID RI

*Tylli kum ha la ka rympei
Ia la ka Ri ale ngin tei,
La sngew bym lah la-rit ne khraw
Ha la ka Ri wat shah tehmraw.*

*To ngin peit bha da la ki khmat
Kumno ban lah ban kiew i-rat,
Naduh nasor sha nongkyndong
Baroh ba dei ka Ri lajong.*

*Ka Ri ka pan na nga na phi
Ban im ha ka da jingtylli,
Ki jing- kynad baroh ngin khang
Ba ki pynmih i'u soh ba kthang.*

*Baroh baieid ia lade hi
Mano pat bym ieid la ka Ri,
Ia Ri ban ieid ha ngi ka mon
Wat la ngi ong ka Ri ngi don.*

*Ka shap ieid Ri kumno ngin shon
Ba ki jingsniew kin dup kyllon,
Ba ngin ieng ha khmat ka sakhi
Ka shap jingieid ia la ka Ri.*

*Ia la ka shap jingieid ngin thew
Kan nangdap ne kan nang-iai-khrew,
Mynta ia jingtylli ka dang dawa
Na khun ka Ri ba shong ha ka.*

U TIEW LILI KI SAMLA

*U 'tiew lili balieh ka rong,
 Ki ong u phuh ka rong nylla;
 Ha la ka rong ha jingi-phuh,
 Ha jingi-khuid bad lieh sada.*

*Nga puson ia uta u 'tiew
 Shen-shen ka shai kdar-kdar ha nga;
 Ka rong jong u ngan pynsyriem
 Bad jinglong sotti ki samla.*

*Haba ngi iaaid sharum shaneng
 Kum ki samla ngi kwah ban kmen;
 Hynrei kawei dei ban kynmaw
 Ia jinglong khuid nym pynmyllen.*

*Ka jingsngewbha ka dei ka daw
 Ba ha jingshai ka lah ban kah;
 Bym poi pyrkhat kan sa pyntlor
 Wat haba ym shym iaaid matlah.*

*Ngi tip ba tang shisien ngin shem
 I'u 'tiew baphuh ha lade hi,
 Un tlor na la ka jong ka mon
 Haba bakla ne la mon hi.*

*Jingdum kumta wat shah kan kah
Haba ngi tip dang dei ban shai
Lehse kan shai pat sa bunsien
Hangta ki briew kin ong riewkai.*

*Dei shisha tang ki 'tiew bunrong
La ha jingkut aiom ki tlor
Ba dang lah pat ban bet symbai
Ynda wanphai kata ka por*

*Hynrei i'u syntiew bym ju shem
To ri to kdup sumar kyndong,
Ka long-ryn-ieng ban nym budnam
Shabar ka ri ne ha la shnong.*

*U 'tiew lili shisien u phuh
Ha jingsngur jingkhuid ba u paw;
U'tiew remdor bym ioh ban thied
Hynrei shisien un sa pam- daw.*

KI MADAN THMA

*Ka thma u briew ka dei lynter lynti
Ka mut katba dangim man la ka sngi,
Don artylli kita ki madan thma
Hapoh la mynsiem bad ka bor pyrkhath
Ban rai ia jingim bajop ne barem.*

*Ka thma ba sdang ha jingmut ki khyannah
Ka jingjaituh pyrshah ia jinglongsmat
Ka jingkyntait pyrshah ia jingkohnguh
Ka jingsaitlah pyrshah ia jingngeitsneng
Ka jingrunar pyrshah ia jingtipsngi
Ki jingsniew ki ieng pyrshah ia jingbha.*

*Ka thma ba sdang ha mynsiem ki khyannah
Ka jingbitar shla pyrshah ia jingjemnud
Ka jingsarong pyrshah ia jingsngewrit
Jingkhawpuð ka ieng pyrshah ia jingshlur*

*Ka thma ba sdang ha jingmut ki samla
Jingphohsniew da peit ia bym long shisha
Ki sngew kum patsha katba khlem hima
Kumta ka thma ka jur bha kein ha ngi
Ban pynurlong tang ha jingpyrkhat ba jngi*

*Ka thma hapoh mynsiem jong ki samla
Ka doh bad mynsiem ki don la jingtlot
Haba mynsiem ka tlot ka swai ka mut -
Ka doh ka ieng pyrshah ia ka mynsiem.*

*Ki samla sha ka thma jinglong rangbah
 Ka dei ka shlem saiñdur ia ka rympei,
 Ka dei por thma ban rai ia ka lashai
 Dei hangne sa nang mih shuh ki shipai,
 Ha kajuh ka por hap pyndap kba, khaw
 Hap hikai la ki khun ban bat waitlam
 Bad ruh ban tei mynsiem tip-Briew tip-Blei,
 Te thma pyrkhat kam pher shuh na mynsiem,
 Kine ar dei ban iaid ryngkat ryngkat
 Ban da na thma shyrkhei ha la rympei.*

*Ka thma kam kut ha ki tymmen ne kro
 Ka kut ynda jingiap ka wan ban rong,
 Ka madan thma ki tymmen kham bunsien
 Ka jur biang ha jingpyrkhat ne mynsiem,
 Ba bun ki phai sha la ka juk ba rim
 Kim iohi ia jingbha hangno ka kiew
 Ba ki ong por jong ki dei sotti juk.*

*Kine ki dei tang khyndiat na ki thma
 Ba nga shem ha jingpeit jingit jong nga,
 Lada ia kine pat phim lah mynjur
 Kam pher hynrei to tip ba thma ka jur,
 Ha man la uwei pa uwei u briew
 Kam kut kan nang hiar sha pateng bynriew,
 Ka thma na ka pateng sha kawei pat
 Ka nangbun ha mynsiem ne jingpyrkhat,
 Ka jingjop ne jingrem jong ki briew
 Dei rai pyrkhat, puson mynsiem jylliew.*

KI SURI KUP SNIEH LANGBROT

*Ha pyntha phlang kynjai ki dap
Ki bam i'u phlang bani hangta;
Ki suri ruh ki iai ap thap
Ban ioh bam kynjai kum kita.*

*Ki Suri ne ki Myrsiang khlaw
Ki eh ban ioh kup snieh langbrot;
Ki briew lada ki long riew khlaw
Ka jaitbynriew sumar kan jot.*

*Ynda la kup ka snieh langbrot
Ban shong ha sem ym don jingeh -
Ki kam ki lad ym don jingtlot
Ia ki na sem ym lah ban beh.*

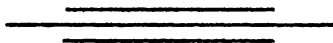
*Ia snieh langbrot balei phi ai -
Hato ki ioh da ba byrthen ?
Ne langbrot phim shym iohi jngai
Ba hasem kin sa ioh rieh tngen.*

*Ki Suri hi kim shym patar
Ban ioh phong da ka snieh langbrot;
Ki shu bet d'u symbai khaw snar
I'u khaw khasi ki ioh ban ot.*

*Langbrot kim kdang tang d'u khaw snar
 Ka pynthor kba pat la duna,
 Sa sdang i-thuh ia jingjynjar
 La khun la ksiew daei yn bsa.*

*Ka snieh langbrot ba ki la kup
 Ka la dambit ha ka sniehdoh;
 Sa ia babun ia ki wat kdup
 Kim don la hok hangta ban ioh.*

*Langbrot ki dei ban peit mat kdar,
 Ba bun kiwei ruh ki kwah ioh -
 Ban plië ka lad ia ki patar
 Ban khap i'u shniuh ruh wat pynioh.*

KA WAHDUID

*Haba iaidkai sharud ki wah
Jingmut jong nga kum um ka pjah,
Nga tang shu jngai noh pat nangta
Jingmut ki thnam kim ju thanda.*

*Te nga iai wad kylleng ban shem
Wahduid nangno i sdang ka ktem,
Jingtuid suki jong ka nga peit
Ngam lap jingkut shano ka leit.*

*Shisien ruh te ngam pat ju lap
Ba kan kyrhuh ba shoh u slap,
Jingim shisur tang ha lade
Ka rwai ka siaw katba dang kie.*

*Haba marwei nga iai mutdur
Ka tuid jaijai bad iaid shisur
Haba nga peit bha pat ia ka
Ka tuid artad ka shad sngewbha.*

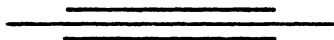
*Nga sngap sngewtngen ba ka kynud
Raieh raidam kam ju jynthud,
Kumno ka kun kita baroh
Tang ka wah jingluilui ka ioh.*

*Kiei jingthaw ba long jai jai
Nga la iai wad la sdang ban btai,
Lait na ita i wah barit
La ha ka khriat ne ha ka shit.*

*Nga ju mutdur ju puson sah,
Shajan sha ka da nga ioh sah;
Ngan kjit na ka symboh jingkmen
Hajan jong ka ngan ioh rieh tngen.*

*Ko wah batuid ia nga hikai
Ban im ban iaid kum phi jai jai,
Man ki aiom ngan tuid khlem thud
Ngan phong ki khor ki khriam jemnud.*

*Wat la na pha shisha nga jngai
Nga im ha sor ha ri jingshai,
Pynban da lah sngew ban iehnoh
Ban ioh shong jan ia pha ban jngoh.*

LA I PHNGIAT JINGBAKLA

*Ko lok baieid la ha nga ne ha phi
I'la i phngiat jingbakla ngim kham iohi,
Ngi syriem kum shymprong kynriah da dien
Ngi kloi ban kdew kti ia kiwei bunsien.*

*Ei bym len, ei bym thok bad bym shukor
Ban da rapjot ban lait n'la jinghiar dor,
Ban phaidien sha la i phngiat jingbakla
Ha jinglong briew kam da kham pynsngewbha.*

*Don bun ki briew ha kane ka lynti,
Kiba nang tang ia kiwei ban kdew kti,
Bunsien ia lade ngi da put turoi
Ka nam ka burom ban ioh khwan myntoi.
Kine keiñ ki tih lieu lep ia kiwei
Pynban ki hap hi ha ita i thwei,
Katno ka long ka jing-i-triem ban peit
Ha kaba kut ba ki ioh keiñ ban kheit,
Ba ka hok bunsien ka ju ieng rasong
Ki briew da kumwei pat kim lah ban ong.*

*Ki briew ba i ia jingbakla kiwei
 Da ki kwah tip ki pat ki ieng haei,
 Ki phai sha ladé tang da jingsngewrit
 Kumta ialade ruh ki sdang ban it,
 Ki jingbakla kin nym ioh man khraw
 Ba ia jingbakla ki sdang ban iai-law,
 Kat dangim ym lah lait na jingbakla
 Hynrei kin nym shah teh ne man kynsha,
 Te ki briew babun kin iahap jingmut
 Ba kynjri jingiashun ki lah pyndkut.*

*Ki briew ki long ba stad bad ba shemphang
 Shisha na jingbakla ban kiar ngi nang,
 Bunsien bad ka wat la ngi kum ia tur
 Te wat la ngi kum jynthud ngin nym ur.*

